

Nyílt kérdés a Magyar Régész Szövetséghez

Tisztelt Magyar Régész Szövetség!

Nyílt kérdéssel és válasz kérésével fordulok a Magyar Régész Szövetséghez, mint annak a tagja és mint egy meghatározó, az ország nagy részében szakmai munkát is végző régészeti cég képviselője. Mint az köztudott újabb mélyreható és érthetetlen változások előtt áll a magyar régészet a várható törvény változás nyomán. A lejtő tovább tart és bár nem hittük volna, de még mindig van lejjebb.

A határidők csökkentése, a cégek kizárása és egy új központi intézmény helyzetbe hozása jelentik e változásokat. Látni kell, látni kellene, hogy ezek mind a régészet tudatos elsorvasztása, minimalizálása felé hatnak, csak ezt - önös érdekeink miatt - nem akarjuk észrevenni.

A határidők csökkentése abban az irányban fog hatni, ami a törvény tervezetben is burkoltan meg van fogalmazva, hogy eljön az idő hamarosan, amikor egy próba vagy megelőző feltárás során bizonyos lelőhelyeket, sőt a lelőhelyek többségét nem kell feltárni. Válogatni lehet és kell majd a lelőhelyek között, lesznek majd fontosabb, vagy valakinek fontosabb lelőhelyek, Hamarosan eljön majd az idő, amikor utolsó és hitvány kincskeresőkkel leszünk degradálva. Seusohoz hasonlóknak vélt kincseket viszünk, szervilizsek módjára, urainknak tálalva, a csontot, a lelőhelyek többségét otthagyva megsemmisíteni.

A változások következő fő szegmense, ami minket legmélyebben érint, a cégek tudatos kizárása a szakmai munkából. Csak a dőre ember nem veszi észre, hogy ezzel az lesz világossá téve a magyar régészet és a közvélemény számára, hogy lám sem a múzeumokkal, majd központi intézmények sokaságával, sem a cégekkel és megint majd a múzeumokkal és feltupírozott, új, komoly tapasztalatokkal nem rendelkező központi intézménnyel sem fog menni, s akkor tovább lehet lökni a magyar régészetet a fent vázolt lejtőn lefelé. És sajnos valóban nem fog menni. Tapasztalataink alapján a cégek nélkül a rendszer vagy összeomlik vagy még rosszabb lesz, sokkal rosszabb, ha egyáltalán ezt lehet fokozni még. Az ún. átstrukturálás, azaz a meglévő állomány átáramlása intézményekbe vagy más intézménybe sem fog segíteni, mert:

1. Alapvetően a vezetésen, az irányításon és a motiváción múlik minden, mert alkalmas vezetés és megfelelő motiváció hiányában rosszabb lesz a régész-technikus munkaerő hozzáállása, teljesítménye, még hozzá látványosan.
2. A meglévő állomány jelentős része sajnos alkalmatlan nagyüzemi terepi munkavégzésre. Ezt tökéletesen tapasztaltuk az országot járva. Az utánpótlás gyenge minőségű, a hozzáállása pedig gyalázatos.
3. A cégeknél levő állomány, legalábbis a java, nem fog átáramlani az új rendszerbe. Ebben biztos lehet mindenki. Kubikusként, lesajnált és semmibe, még emberszámba sem vett, beszédre sem alkalmas robotként kezelve pedig nem szeretnék tovább működni.

Gondolom nem árulok el nagy titkot, hogy a fentiek ellenére, még most is gyakorlatilag a cégek végzi a régészeti feladat-ellátás jelentősebb részét, nem csak a kézi földmunkát, hanem a szakmai munkát, minden téren és sokféle formában. Eddig 17 megyében dolgoztunk régészként és régészeti, nem csak kubikus kézi munkás céggént. Mindenhol valóban és valódi, még a szép számú ellenségeink által is elismert, elit egységként a legnehezebb helyzetekben kerültünk bevetésre és oldottuk meg a legnehezebb feladatokat. Álljon elém, aki ezt másként látja!

Most fel akarják fejleszteni a múzeumokat a cégek helyett, részben belőlük (ami nem fog menni...) és egy 70 fős "elit kommandót" akarnak az országos problémák megoldására. Ezzel kapcsolatban látni kellene, hogy összesen nincs 70 alkalmas ember az egész rendszerben! Látni kellene, hogy az egész intézményrendszer erősen alvállalkozó függő, azaz rá van és rá lesz szorulva a cégekre minden téren. Ugyanis a munkaerő áramoltatásán alig múlik valami, vezetésen, a motiváción, a keveseknél összpontosuló tudáson, tapasztalaton, a harcedzettségen dől el majd minden. A fentiek miatt úgy látjuk, hogy az új intézményrendszer jelen állapotában és a későbbiekben sem lesz alkalmas komoly régészeti feladat-ellátásra, ásatások koordinálására.

S itt érkeztünk el a kérdésekhez. Mit tesz a folyamatok megakadályozására, a magyar régészet érdekében a Magyar Régész Szövetség? Mit tesz a Magyar Régész Szövetség azon tagjai vagy pusztán csak régészek és technikusok érdekében, akik cégek képviselői, dolgozói? Mit tesz azért, hogy ezek az emberek ne menjenek külföldre, ne hagyják ott a szakmájukat? Mit tesz azért az MRSZ, hogy ne szaporodjanak el az újabb botrányok, hogy ne derüljön ki a magyar régészetben a múltban és a jövőben elkövetett visszasságok, hitványságok tömege? Ezekre a kérdésekre szeretnék nyílt formában, nem kiertelve, szépítve, felelősséget és kompetenciát elhárítva választ kapni!

Tisztelettel:

Gallina Zsolt
még régész és még cégvezető és még az MRSZ tagja.